

EURAJOEN KUNTA

VESIHUOLLON KEHITTÄMIS- SUUNNITELMA

Raportti

Sisällysluettelo

1	JOHDANTO	1
2	KUNNAN VESIHUOLLON TAVOITTEET JA PAINOPISTEET	1
2.1	Suunnittelualueen kuvaus ja toteutuneet toimenpiteet	1
2.1.1	Vesihuollon nykytila	1
2.1.2	Pohjavedet ja ympäristö	1
2.2	Kunnan strategia	3
2.2.1	Väestömäärä, työpaikat ja ennusteet vuodelle 2035.....	3
2.2.2	Maankäyttö.....	4
2.3	Edellisen kehittämissuunnitelman toteutuminen	5
2.4	Tukemisen ja rahoituksen periaatteet.....	7
2.4.1	Vesihuollon rahoituksen periaatteet.....	7
2.4.2	Asiantuntija-apu vesiosuuskunnille ja kiinteistönomistajille	7
2.5	Kehittämissuunnitelmaan liittyvät muut suunnitelmat ja selvitykset	7
3	VESIHUOLLON PAINOPISTEET	8
3.1	Pitkän aikavälin tavoitteet ja keskeiset strategiat (5-30 vuotta).....	8
3.2	Lähitulevaisuuden painopisteet (5 vuotta).....	8
3.3	Kunnan vesihuoltolaitoksen periaatteet	9
3.4	Haja-asutuksen vesihuollon periaatteet	9
4	VESIHUOLTOLAITOSTEN TOIMINTA-ALUEIDEN ULKOPUOLISET ALUEET.....	11
4.1	Haja-asutuksen vesihuollon nykytila	11
4.2	Talousvesi	11
4.3	Haja-asutusalueen jätevesien käsittelyä koskeva lainsäädäntö	12
4.4	Lietteet	13
4.5	Toimenpiteet vesihuoltolaitosten toiminta-alueen ulkopuolisilla alueilla.....	13
5	VESIHUOLTOLAITOKSEN TOIMINTA-ALUE	13
5.1	Vesihuollon nykytila ja organisaatio	13
5.1.1	Veden hankinta	14
5.1.2	Jätevesien käsittely.....	15
5.1.3	Verkostot.....	15
5.2	Vedenkäyttö- ja jätevesimäärät 2019 ja ennusteet vuodelle 2040.....	16
5.2.1	Vedenjakelu	16
5.2.2	Jätevedet.....	18
6	TOIMINTAVARMUUS	19
7	TOIMINTA-ALUEIDEN MÄÄRITTÄMINEN	20
8	TOIMENPIDEOHJELMA	21
9	TOIMENPITEIDEN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI	21
10	TIEDOTTAMINEN JA TOTEUTUKSEN SEURANTA	22

10.1 Lausunnot ja tiedottaminen kehittämissuunnitelmasta.....	22
10.2 Suunnitelman tarkentaminen ja muuttaminen	22
10.3 Suunnitelman ylläpito, valvonta ja tiedottaminen.....	22
11 Tiivistelmä	23

LIITTEET

Liite 1	Toimenpideohjelma
Liite 2	Viemäröinnin laajentamisen kustannusarvio
Kartta 101	Yleiskartta
Kartta 102	Toiminta-alueet, Keskusta-Lapijoki
Kartta 103	Toiminta-alueet, Huhta-Kolha-Lauhtu
Kartta 104	Toiminta-alueet, Kuivalahti
Kartta 105	Toiminta-alueet, Luvia

5.6.2020

VESIHUOLLON KEHITTÄMISSUUNNITELMA

1 JOHDANTO

Luvian kunta liitettiin Eurajoen kuntaan alkuvuodesta 2017. Tämän vesihuollon kehittämissuunnitelman tavoitteena on yhtenäistää ja linjata periaatteet vesihuollon kehittämisessä. Kehittämissuunnitelmassa tutkitaan ja selvitetään vedenhankinnan ja jätevedenkäsittelyn kehittämiskäsitteet vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella ja toiminta-alueen ulkopuolella. Suunnitelma on laadittu vuoteen 2023 saakka ja sitä tulisi päivittää vähintään viiden vuoden välein.

Ennen kuntaliitosta Eurajoen kunnan vesihuollon kehittämissuunnitelma on päivitetty vuonna 2013. Luvian kunnan vesihuollon kehittämissuunnitelma on laadittu vuonna 2006.

Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten, laitoksille vettä toimittavien ja niiden jätevesiä käsittelevien sekä muiden kuntien kanssa sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun (Vesihuoltolaki 5 §). Tarkoituksena on, että kunnan vesihuollon kehittämissuunnitelma kytkeytyy riittävästi maankäyttö- ja rakennuslain suunnittelujärjestelmään, jota se hyödyntäisi ja täydentäisi. Suunnitelma ei ole oikeusvaikutteinen asiakirja, vaan suunnittelua ohjaava työkalu, jota voivat hyödyntää kuntalaiset, kunnan päättävät ja toimeenpanevat tahot sekä toiminta-alueellaan vesihuollosta vastaava vesihuoltolaitos.

Vesihuollon kehittämissuunnitelma on laadittu Eurajoen kunnan toimeksiannosta ja ohjauksessa FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy:n Vaasan toimistolla.

2 KUNNAN VESIHUOLLON TAVOITTEET JA PAINOPISTEET

2.1 Suunnittelualueen kuvaus ja toteutuneet toimenpiteet

Suunnittelualueena on uusi Eurajoen kunta. Eurajoen ja Luvian kuntaliitos tuli voimaan vuoden 2017 alusta, jolloin Eurajoen ja Luvian kunnat muodostivat uuden Eurajoen kunnan. Eurajoen kunta sijaitsee rannikolla, Satakunnan maakunnan lounaisosassa. Naapurikuntia ja -kaupunkeja ovat Pori, Nakkila, Eura ja Rauma.

Eurajoen kunta kuuluu Satakuntaliiton ja Satakunnan sekä osittain Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY) sekä Lounais-Suomen aluehallintoviraston (AVI) toimialueisiin. Ympäristölupa-asioissa viranomaisena on Etelä-Suomen aluehallintovirasto.

2.1.1 Vesihuollon nykytila

Vesihuoltolaitos vastaa toiminta-alueellaan talousveden käsittelystä ja jakelusta, sekä jätevesien johtamisesta. Eurajoen kunnalla ei ole omaa jätevedenpuhdistamoa. Vanhan Eurajoen kunnan alueella muodostuvat jätevedet johdetaan käsiteltäväksi Raumalle ja entisen Luvian kunnan jätevedet johdetaan Poriin.

2.1.2 Pohjavedet ja ympäristö

Eurajoen kunnan pohjavesialueet kuuluvat luokkaan 1 (vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue) sekä 2 (muut vedenhankintaan soveltuvat pohjavesialueet). Pohjavesialueet on esitetty seuraavassa taulukossa sekä yleiskartassa 101.

5.6.2020

Taulukko 2.1 Eurajoen kunnan pohjavesialueet (Ympäristöhallinto)

Pohjavesialue	Luokka	Kokonais-pinta-ala [km ²]	Muodostumisalue [km ²]	Antoisuus [m ³ /d]
Irjanne	1	2,51	1,86	1 300
Mullila	1	0,91	0,45	300
Kuivalahti	1	2,8	0,96	580
Korvenkulma	1	1,99	0,92	650
Hanninkylä	1	0,34	0,1	350
Kotkajärvi	1	0,9	0,64	400
Metsäkulma	2	1,05	0,64	300
Juvamäki	2	0,24	0,16	100
Yhteensä		10,74	5,73	3 980

Pohjavesialueiden luokitukset ja aluerajaukset on tarkistettu vuonna 2018. Aikaisemmassa luokituksessa kaikki Eurajoen pohjavesialueet luokiteltiin luokkaan I (vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue). Metsäkulman ja Juvamäen luokitus muuttui luokkaan 2, sillä pohjavesialueiden pohjavettä ei tällä hetkellä hyödynnetä vedenhankinnassa, mutta alueet soveltuvat antoisuuden perusteella yhdyskuntien vedenhankintaan. Suurin osa pohjavesialueiden aluerajausmuutoksista koskee lähinnä pohjaveden muodostumisaluerajauksia. Ainoastaan Kuivalahden alueella pohjavesialuerajaukseen tehtiin pieniä muutoksia, jolloin pohjavesialueen raja kulkee Lammaskoskenojaa pitkin.

Vanhan Eurajoen kunnan harjualueilta on otettu soraa ja siitä johtuen pohjavesialueiden vettä suojaavat kerrokset ovat huomattavasti ohentuneet. Pohjavedenpinta on monin paikoin kaivettu esiin.

Juvamäen pohjavesialuetta ei voida hyödyntää taloudellis-teknillisessä mielessä vedenlaadun vuoksi. Pohjavesialuetta ei käytetä eikä suunnitella käytettävän vedenhankintaan.

Vanhan Eurajoen kunnan alueella sijaitseville pohjavesialueille on laadittu suojelusuunnitelma vuonna 2011 ja entisen Luvian kunnan alueille vuonna 2007.

Kunnan alueella on seitsemän Natura 2000 -ohjelmaan kuuluvaa aluetta (joista osa osittain naapurikuntien tai -kaupunkien alueella). Natura-alueet on esitetty yleiskartassa 101. Natura 2000 -alueet sijaitsevat taajamien ulkopuolella, eikä niillä ole vaikutusta keskitetyn vesihuollon järjestämisen kannalta.

Taulukko 2.2 Eurajoen Natura-alueet ja niiden liittämisperusteet. (Ympäristöhallinto)

Natura-alue	Pinta-ala [ha]	Peruste
Huhdansuo-Kakkeriansuo	365	SCI
Lastensuo	279	SCI
Luvian saaristo	7602	SCI, SPA
Pinkjärvi	1681	SCI
Porsmusan suo	20	SCI
Rauman saaristo	5 350	SCI
Vuonajärvi	24	SCI

SCI=(Sites of Community Importance) luontodirektiivin perusteella Natura-verkostoon liitetty alue.
SPA=(Special Protection Areas) lintudirektiivin perusteella Natura-verkostoon liitetty alue.

5.6.2020

Natura 2000 -alueet sijaitsevat taajamien ulkopuolella, eikä niillä ole merkitystä keskitetyn vesihuollon järjestämisen kannalta.

2.2 Kunnan strategia

2.2.1 Väestömäärä, työpaikat ja ennusteet vuodelle 2035

Vuoden 2019 lopussa Eurajoen väkiluku oli 9 402. Eurajoen ja Luvian kunnan yhteenlasketun väestömäärän kehitys vuodesta 1995 vuoteen 2019 on esitetty seuraavassa taulukossa.

Taulukko 2.3 Eurajoen ja Luvian kunnan yhteenlaskettu väestönkehitys vuosina 1995-2019 (Tilastokeskus).

Vuosi	1995	2000	2005	2010	2016	2019
Väkiluku	9 620	9 233	9 159	9 245	9 418	9 402

Tilastokeskuksen väestönkehitysarvion mukaan väestömäärän ennustetaan kasvavan vuoteen 2025 asti, jonka jälkeen väestömäärän ennustetaan laskevan. Kaiken kaikkiaan kunnan väkiluku tulee laskemaan nykyisestä n. 320 hengellä vuoteen 2040. Väestönkehitysennuste on esitetty seuraavassa taulukossa.

Taulukko 2.4 Eurajoen väestökehitysennuste vuoteen 2040 (Tilastokeskus).

Vuosi	2019	2020	2025	2030	2035	2040
Väkiluku	9 402	9 502	9 532	9 406	9 243	9 083

Asuntokuntien lukumäärä vuonna 2019 oli 4 132 (keskimäärin 2,3 henkeä/asunto-kunta). Vuonna 2019 Eurajoella oli kesämökkejä 2 521 kpl. (Tilastokeskus)

Eurajoen kunnan elinkeinorakenne on esitetty seuraavassa taulukossa.

Taulukko 2.5 Eurajoella ja Luviolla sijaitsevat työpaikat yhteensä toimialueittain vuonna 2019 (Tilastokeskus).

Toimiala	kpl	%
Alkutuotanto	152	4,1
Jalostus	1 671	45,2
Palvelut	1 830	49,5
Muut	43	1,2
Yhteensä	3 696	

Eurajoen kunnan strategia vuosille 2018-2021 on olla aktivoiva, hyvinvoiva ja palveleva sekä vetovoimainen kunta. Kuntastrategian tavoitteisiin päästään huomioidulla:

1. Kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen
2. Palveluiden järjestäminen ja tuottaminen
3. Kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet
4. Omistajapolitiikka
5. Henkilöstöpolitiikka
6. Kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet
7. Elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen

5.6.2020

2.2.2 Maankäyttö

Eurajoen kokonaispinta-ala on 1504,96 km², josta maata on 514,77 km², makeaa vettä 6,12 km² ja merivettä 984,07 km² (Maanmittauslaitos). Kunnassa asutus on sijoittunut pääosin Eurajoen ja Luvian alueen keskusta ja Lapijoelle sekä haja-asutusalueen kyliin.

Vesihuollon suunnittelu ja kehittäminen kytkeytyvät kaavoituksen ja muun maankäytön suunnitteluun. Kunta ohjaa asutuksen ja elinkeinoelämän sijoittumista kunnan alueella, mikä vaikuttaa vesijohto- ja viemäriverkostojen rakentamiseen ja laajentamiseen alueella vesihuolto- ja ympäristönsuojelulain ohella. Kaavoituksessa otetaan huomioon vesihuollon teknis-taloudelliset toteuttamismahdollisuudet.

Maakuntakaavoitus

Eurajoen alueella maakuntakaavoitus kuuluu Satakuntaliitolle. Satakuntaliiton maakuntavaltuusto hyväksyi 17.12.2009 ja ympäristöministeriö vahvisti Satakunnan maakuntakaavan 30.11.2011 ja se sai lainvoiman 13.3.2013. Maakuntakaava korvaa Satakunnan seutukaavan 5.

Satakunnan maakuntakaavassa on otettu mukaan seuraavat Eurajoen ja Luvian vesihuoltoa koskevat kohteet:

- pohjavesialueet
- olemassa olevat vedenottamot
- olemassa olevat yhdysvesijohdot
- ohjeellinen yhdysvesijohto Harjavalta (Järilänvuoren uusi tekopohjavesilaitos) - Rauma
- olemassa olevat siirtoviemärit Raumalle ja Poriin

Vaihemaakuntakaava 1 hyväksyttiin Satakunnan maakuntavaltuustossa 1.1.2013, ja se sai ympäristöministeriön vahvistuksen 3.12.2014. Vaihemaakuntakaavassa 1 esitetään tuulivoimatuotannon hyödyntämiseen soveltuvat alueet.

Satakunnan maakuntavaltuusto hyväksyi Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 17.5.2019 ja se sai lainvoiman 1.7.2019. Vaihemaakuntakaavan 2 teemoja on muun muassa energiantuotanto, soiden moninaiskäyttö, kauppa, maisema-alueet ja rakennetut kulttuuriympäristöt.

Yleiskaavoitus

Eurajoen kuntaan on vuonna 1987 laadittu yleiskaavallinen rakennesuunnitelma, jonka Eurajoen kunnanvaltuusto on 20.06.1988 hyväksynyt. Rakennesuunnitelmaa ei kuitenkaan ole vahvistettu.

Eurajoella ovat voimassa seuraavat yleiskaavat:

- Rantayleiskaava ja rantayleiskaavan muutos, hyväksytty 31.8.2015. Muutos ei koskenut Olkiluodon teollisuusaluetta ja Natura-aluetta, joilla on hyväksytty Olkiluodon osayleiskaava vuonna 2008.
- Keskustan osayleiskaava, hyväksytty 1.12.2014
- Olkiluodon osayleiskaava, hyväksytty 19.5.2008
- Luvian keskustan osayleiskaava, hyväksytty 11.12.2013, tullut voimaan 6.7.2016

5.6.2020

- Oosinselän-Marinpallon-Hangassuon tuulivoimapuiston osayleiskaava, hyväksytty 18.6.2014
- Luvian rantayleiskaava, hyväksytty 4.2.2004
- Luodonkylän osayleiskaava, hyväksytty 11.3.2009
- Keskusta - Lapijoki yleiskaava, hyväksytty 1991 (oikeusvaikutukseton)
- Korvenkylän osayleiskaava, hyväksytty 29.4.1985 (oikeusvaikutukseton)
- Niemenkylän osayleiskaava, hyväksytty 29.4.1985 (oikeusvaikutukseton)
- Peränkylän-Mikolan osayleiskaava, hyväksytty 29.4.1985 (oikeusvaikutukseton)

Mahdollisia yleiskaavoituskohteita ovat oikeusvaikutteisen Niemenkylän osayleiskaavan laatiminen sekä Luvian rantaosayleiskaavan tarkistaminen.

Asemakaavoitus

Eurajoen keskustan ja Lapijoen asemakaavat on laadittu vaiheittain usean vuoden aikana. Voimassa olevat asemakaavat on koottu numeeriseksi asemakaavayhdistelmäksi. Asemakaavoitus kattaa kunnan keskustan lisäksi Lapijoen, Anuntilan ja Köyken alueet. Entisen Luvian kunnan alueella on voimassa useita erillisiä asemaja ranta-asemakaavoja. Asemakaavoista koostettava kaavayhdistelmä on valmistunut vuonna 2007 ja se kattaa Luvian keskustan taajama-alueet. Merenranta-alueilla on voimassa useita maanomistajien laadittamia ranta-asemakaavoja, jotka on myös koottu Eurajoen ja Luvian alueet kattavaksi kaavayhdistelmäksi.

Olkiluodossa on voimassa vaiheittain laadittuja asemakaavoja, jotka palvelevat energiantuotantoa. Nykyisten ydinvoimalaitosyksiköiden alueella on voimassa asemakaavat, jotka on vahvistettu vuosina 1974 ja 1997. Vuonna 2005 hyväksyttiin kaksi asemakaavaa, joilla osoitettiin Olkiluodon kaakkoisosaan majoituskylän alue sekä muutamia toimitilarakennusten rakennuspaikkoja. Käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoitusalueen asemakaava hyväksyttiin 28.6.2010. Turun hallinto-oikeus hylkäsi kaavasta tehdyn valituksen 28.1.2011 ja kaava sai lainvoiman 5.3.2011.

Vireillä ovat seuraavat asemakaavatyöt:

- Ketunpesän ja Köyryn alueen asemakaava
- Laitakarin asemakaavoitus
- Pohjarannan ranta-asemakaavan muutos
- Köyken ja keskustan alueiden asemakaavojen muutokset

Suunnitteilla olevia asemakaavatyöitä ovat:

- Lapijoen asemaakaava-alueen laajennus

Tulevaisuudessa kaavoitusta on tarkoitus jatkaa muun muassa Luvian keskustan ja kirkonseudun asemakaavojen tarkistamisella päivittämisellä sekä Sahan alueella. Osayleiskaavassa on esitetty valtatie 8:n linjauksen siirto länteen päin. Nykyisen ja tulevan tielinjauksen väliin jäävä alue tullaan kaavoittamaan samassa tahdissa tiesuunnitelman laadinnan kanssa.

2.3 Edellisen kehittämissuunnitelman toteutuminen

Eurajoella 2013 laaditussa kehittämissuunnitelmassa esitettiin vedenhankintaa ja vesijohtoverkostoa, viemäriverkostoa ja jätevedenkäsittelyä sekä uusia vesihuolto-

5.6.2020

verkostoja koskevia kehitystoimenpiteitä sekä tavoitteellinen toimenpiteiden toteutusaikataulu. Eurajoella kehittämistoimenpiteitä on toteutettu pitkälti kehittämissuunnitelmassa esitetyn mukaisesti vuoteen 2016 saakka.

Talousveden hankintaa ja veden jakelua koskevat toimenpiteet pyrkivät lisäämään käyttövarmuutta ja uusimaan ikääntynyttä verkostoa. Viemäriverkostoa koskevat kehittämiskohteet sisälsivät viemäriverkoston saneerausta ja laajentamista asema-kaava-alueille sekä tiiviisti rakennetuille haja-asutusalueille.

Eurajoen kunta on toteuttanut esitettyjä kehittämistoimenpiteitä kehittämissuunnitelmassa esitetyn aikataulun mukaisessa järjestyksessä. Suurin osa vuosille 2013-2015 esitetyistä toimenpiteistä on tehty. Seuraavassa on esitetty Eurajoen edellisessä kehittämissuunnitelmassa esitetyt toimenpiteet tiivistetysti sekä toimenpiteiden toteutuminen.

Vedenhankinta ja vesijohtoverkosto

- Irjanne-keskusta –syöttöjohdon saneeraus, vaihe 2, **toteutunut**
- Irjanne II vedenottamo, UV-laitteen hankinta, **toteutunut**
- Kuivalahden vedenottamo, kaivon saneeraus ja UV-laitteen hankinta, **toteutunut**
- Vesijohtoverkoston saneeraus tarpeen mukaan, **jatkuva toimenpide**
- Mullilan uusi pohjavedenottamo, **ei toteutunut**

Viemäriverkosto ja jätevedenkäsittely

- Kirkkotien betoniviemäri saneeraus, **toteutunut**
- Viemäriverkoston saneerausohjelman laatiminen, **ei toteutunut**
- Kuivalahden siirtoviemäri, **toteutunut**
- Verkoston saneeraus saneerausohjelman mukaisesti, **jatkuva toimenpide**

Vesihuollon kehittäminen kaava-alueilla ja ulkopuolella

- Verkoston laajentaminen kaavoituksen mukaisesti, **jatkuva toimenpide**
- Haja-asutusalueiden viemäroinnin mahdollistavien siirtoviemärien rakentaminen, **toteutunut osittain**
- Viemäriverkoston rakentaminen tuleville toiminta-alueille (vesilaitos), **toteutunut osittain**
- Viemäriverkoston laajentaminen haja-asutusalueille (vesiyhtymät), **ei toteutunut**

Yleiset kehittämistoimenpiteet

- Mittarikaivojen lisääminen verkostoon, **toteutunut osittain**
- Eriyistilannesuunnitelma, **toteutunut**
- Varautumissuunnitelma, **toteutunut**
- Saostus- ja umpisäiliölietteiden vastaanotto, **toteutunut osittain**
- Kehittämissuunnitelman ja vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden päivitys, **jatkuva toimenpide**

5.6.2020

2.4 Tukemisen ja rahoituksen periaatteet

2.4.1 Vesihuollon rahoituksen periaatteet

Vesihuollon rahoittamisen pääperiaatteena on, että vesihuoltolaitokset kattavat toimintansa käyttö- ja investointikulut palveluiden käyttäjiltä perittävillä maksuilla. Kulut peritään käyttö-, perus- ja liittymismaksuina.

Kunnan vesihuoltolaitoksen taksasta tehdään erillinen päätös, joka tarkistetaan tarvittaessa. Eurajoen kunnassa on päätetty 3-vuotisesta taksantarkistusohjelmasta. Vesihuollon tulot eivät kuitenkaan riitä kattamaan siitä aiheutuvia menoja. Tilanteeseen on puututtu Eurajoen kunnan tarkastelulautakunnan toimesta kahdesti.

Toiminta-alueeseen sisältyvillä kaava-alueilla kunnan vesihuoltolaitos rakentaa ja kustantaa vesi- ja viemäri liittymät tontin rajalle. Toiminta-alueeseen sisältyvillä haja-asutusalueilla vesihuoltolaitos rakentaa ja kustantaa vesihuollon runkoverkoston ja liittymispiste on runkojohdossa. Sekä kaava- että haja-asutusalueella vesihuollon tonttihaara on kiinteistön omistajan omaisuutta ja kiinteistön omistajan vastuulla. Tonttijohtojen koon, sijoituksen sekä padotuskorkeuden määrää ja hyväksyy vesihuoltolaitos. Kiinteistön omistajan maksettavia ovat kaikki liittymispisteestä eteenpäin tehtävät työt, kaivuut, käytettävät liitostarvikkeet, putket, kiinteistökohtaiset pumppaamot ja myöhemmin tehtävät kunnostukset ym.

Kunnan vesihuoltolaitoksella on erilliset toimitusehdot, joissa edellä olevat asiat on määritetty tarkemmin. Toimitusehdot tarkistetaan tarvittaessa.

2.4.2 Asiantuntija-apu vesiosuuskunnille ja kiinteistön omistajille

Eurajoen kunta ja ELY-keskus antavat yleistä ohjausta ja neuvontaa jätevesiasioissa.

2.5 Kehittämissuunnitelmaan liittyvät muut suunnitelmat ja selvitykset

Kunnan kaavoituskatsauksessa esitellään tulevia kaavoituskohteita ja asemakaavamuutoksia. Vesihuollon suunnittelu ja kehittäminen kytkeytyvät kaavoitukseen ja muuhun maankäytön suunnitteluun. Kunta ohjaa asutuksen ja elinkeinoelämän sijoittumista kunnan alueella, mikä vaikuttaa vesijohto- ja viemäriverkostojen rakentamiseen ja laajentamiseen. Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueet ja niiden tulevaisuudessa tapahtuvat laajennukset määräytyvät kaavoituksen perusteella.

Kunnan / vesihuoltolaitoksen tulisi tehdä myös varautumissuunnitelma, jossa on käsitelty vesihuoltoa. Varautumissuunnitelma sisältää normaaliolojen toimenpiteet häiriötilanteiden varalle sekä valmiuslain velvoittaman valmiussuunnitelman poikkeusolojen varalle. Eurajoen kunnan varautumissuunnitelma on laadittu ja se on viimeistelyvaiheessa. Varautumissuunnitelman yhteydessä myös vedenottamoiden valvontatutkimusohjelma päivitettiin.

Talousvesiasetus (1352/2015) velvoittaa kunnan terveydensuojeluviranomaista laatimaan erityistilannesuunnitelman talousveden laadun turvaamiseksi. Erityistilannesuunnitelma on tarkoitettu kuntien terveydensuojeluviranomaisten ja talousvettä toimittavien laitosten talousveden säännöllisen valvonnan ja erityistilanteisiin varautumisen tueksi. Erityistilannesuunnitelma on laadittu.

Vuonna 2011 voimaan tulleen pelastuslain mukaan sammutusveden hankinta ja toimittaminen (sammutusvesisuunnitelma) on kunnan vastuulla. Käytännössä

5.6.2020

tämä tarkoittaa luonnonvesilähteiden ja verkostovesimäärävarausten lisäksi palopostien ja sammutusvesiasemien kunnossapitoa ja huoltoa. Satakunnan pelastuslaitos on laatinut sammutusvesisuunnitelman vuonna 2013 ja se on tarkoitettu tarkistaa viiden vuoden välein sekä katselmoida vuosittain.

Eurajoen kunnassa on laadittu pohjavesialueiden suojelusuunnitelma vuonna 2011. Entisessä Luvian kunnassa pohjavesialueiden suojelusuunnitelma on laadittu 2007. Pohjavesialueiden suojelusuunnitelmat tullaan päivittämään.

3 VESIHUOLLON PAINOPISTEET

3.1 Pitkän aikavälin tavoitteet ja keskeiset strategiat (5-30 vuotta)

Eurajoen kunnan vesihuoltopalvelujen tuottamisessa ja toimintavarmuudessa pyritään pitkällä aikavälillä seuraaviin tavoitteisiin:

- Jaettavan veden laatu on Sosiaali- ja terveysministeriön laatuksikriteerit täyttävää sekä määrä on riittävä.
- Vedenjakelu toimii keskeytyksettä.
- Poikkeustilanteissa käytössä on laatuvaatimukset täyttävää talousvettä vähintään 120 l/asukas vuorokaudessa.
- Jäteveden viemäröinti ja -käsittely on vaatimukset täyttävää eikä siitä aiheudu riskiä ihmisille, omaisuudelle tai ympäristölle.
- Vesistöjen suojelemiseksi on toiminnassa otettu huomioon Valtioneuvoston päätös vesiensuojelun suuntaviivoista.
- Vesihuoltoverkosto kattaa asumisen, vapaa-ajan ja elinkeinotoiminnan kannalta tarpeelliset alueet.
- Vesihuoltolaitoksien toimintaedellytykset ovat riittävät.
- Vesijohto- ja viemäriverkoston korjausvelka pidetään hallinnassa.
- Palvelutuotanto on tehokasta ja laadukasta sekä työnjako tilaajan ja tuottajan välillä selkeää.
- Asiakkaat ovat tyytyväisiä vesihuoltolaitoksien palvelutasoon.

Keskeiset strategiat tavoitteisiin pääsemiseksi ovat seuraavat:

- Vesijohtoverkon vuotovedet minimoidaan kunnossapidolla ja saneerauksella.
- Viemäriverkoston ylivuotojen ehkäisemiseksi huolehditaan viemäreiden kunnossapidosta, saneerauksesta ja edistetään erillisviemäröintiä.
- Vedenhankinnassa käytetään parhaita raakavesilähteitä, jotka ovat teknis-taloudellisesti mahdollisia.
- Huolehditaan raakavesilähteiden suojelemisesta.
- Vedenhankinta- ja jakelu varmistetaan kaikissa tilanteissa riittävällä käsittelyllä, varavesilähteillä, yhdysjohdoilla ja varautumissuunnittelulla.
- Laajennetaan vesihuoltoverkostoa uusien kaava-alueiden rakentuessa ja tarpeen mukaan haja-asutusalueelle, kuitenkin kustannusvastaavasti ja vesihuoltolaitosten toimintaedellytyksiä heikentämättä.
- Huolehditaan riittävästä osaamis- ja henkilöstöressurssista vesihuoltolaitoksilla.
- Kehitetään yhteistyötä vesihuoltopalvelujen tarjoamisessa naapurikuntien kanssa.

3.2 Lähitulevaisuuden painopisteet (5 vuotta)

Seuraavien viiden vuoden aikana vesihuollon painopisteet ovat seuraavat:

5.6.2020

1. Kunnan vesihuollon järjestelyt

Keskeisin painopiste on kuntaliitoksen myötä yhdistyneen vesihuoltolaitoksen järjestelyt ja taloudellisesti kestävä toiminta. Tavoitteena on vakiinnuttaa toiminta, yhtenäistää toimintatavat ja ohjeistukset sekä päivittää verkostokartat ja muut tärkeät dokumentit ja työkalut.

2. Asemakaava-alueiden vesihuolto ja verkostojen saneeraus

Huolehditaan nykyisten ja rakennettavien asemakaava-alueiden vesihuollon järjestämisestä. Varmistetaan vesihuoltoverkoston laajentumismahdollisuus Vt 8. läheisyydessä sijaitseville kehittämistarvealueille. Verkosto-omaisuuden hoidosta ja riittävästä saneerauksesta tulee huolehtia. Jätevesiverkoston vuotovesien vähentäminen vähentää myös käsittelykustannuksia.

Edistetään hulevesien hallintaa ja ehkäistään viemärin ylivuotoja. Uusilla asemakaava-alueilla hulevedet ohjataan hallitusti maastoon hulevesiviemäreillä, avo-ojilla ja vesiaiheilla. Kiinnitetään huomiota suunnitteluvaiheessa hallittuun viivytykseen ja imeytykseen.

Olemassa olevilla alueilla lisätään hulevesiviemärointiä viemärisaneerausten yhteydessä. Sekaviemärit muutetaan pidemmällä aikavälillä erillisviiemäreiksi.

3. Vedenhankinnan varmistaminen

Varmistetaan vedenhankinta poikkeustilanteissa. Edistetään vedenhankintaa ja vedenhankinnan varmuutta selvittämällä mahdolliset uudet vedenottopaikat. Pohjavesialueiden osalta tunnistetaan ja nimetään toiminnot, jotka aiheuttavat vaaraa pohjaveden laadulle. Varmistetaan yhdysvesijohtojen toiminta. Edistetään varautumissuunnittelua vesihuollon vaarojen tunnistamisella sekä riskien arvioinnilla ja laaditaan tarvittavat erityistilanne- ja varautumissuunnitelmat.

3.3 Kunnan vesihuoltolaitoksen periaatteet

Kunnan vesihuollon järjestelyissä ja vesihuoltolaitoksen toiminta-alueilla noudatetaan seuraavia periaatteita:

- Laitoksella on toiminta-alue, joka määritetään sellaiseksi, että laitos pystyy taloudellisesti tarjoamaan vesihuoltopalveluja. Toiminta-aluepäätöksessä yksilöidään alueet, jotka kuuluvat vesijohtoverkoston ja jätevesiviemärin piiriin
- Käytössä on yhtenäiset käyttömaksut koko laitoksen toiminta-alueella
- Toiminta-alueella olevat kiinteistöt ovat velvollisia liittymään vesihuoltoverkostoon
- Varaudutaan vuosittain riittäviin saneerausinvestointeihin.

3.4 Haja-asutuksen vesihuollon periaatteet

Viemäriverkoston laajentamiseen haja-asutusalueille on investoitu voimakkaasti aiempina vuosina. Verkostoon on kuitenkin liittynyt odotettua vähemmän kiinteistöjä ja velvoittaminen on saanut osakseen vastustusta. Tästä syystä verkostoa ei jatkossa merkittävästi laajenneta uusille alueille, vaan keskitytään uusiin kaava-alueisiin ja olemassa oleviin verkostoihin.

Verkostojen laajentamista osuuskuntien voimin tuetaan jatkossakin.

5.6.2020

Haja-asutusalueiden vesihuollon järjestämisessä noudatetaan seuraavia periaatteita:

- Rakennetaan viemäriverkostoa tarpeelliseksi katsottuihin haja-asutusalueiden asutuskeskittyisiin
- Laajentaminen tapahtuu kunnan vesihuollon kehittämissuunnitelman mukaisesti
- Kunnan vesihuoltolaitoksen tulevat toiminta-alueet tullaan toteuttamaan vuoteen 2023 mennessä tai alueen kaavoituksen edetessä.
- Kehittämissuunnitelmassa esitetään ohjeellisesti viemäriverkoston liitettävät alueet, kustannusarviot, rakentamisaikataulu ja vastuutaho.
- Alueiden priorisoinnissa (aikataulut) otetaan huomioon kustannusvastavuus, asukasjoukon tarve ja ympäristönäkökulmat.
- Viemäroinnin laajentumisalueet jaetaan kolmeen ryhmään. Luokitus on esitetty seuraavassa:

I. Tulevat toiminta-alueet / kunnan vesihuoltolaitos

- Kunnan vesihuoltolaitos toteuttaa
- Asukkaat vastaavat tonttihaaroista ja hankkivat tarvittaessa itse kiinteistökohtaisen jätevedenpumppaamon.

II. Mahdolliset vesiyhtymien viemärointialueet

- Esim. osuuskunta toteuttaa, ei kunnan vesihuoltolaitos.
- Osuuskunta kerää kustannukset jäseniltä.
- Kunnan vesihuoltolaitos voi ottaa korvauksetta osuuskunnan runkoverkoston haltuunsa 10 vuoden jälkeen rakentamisesta. Päätös haltuunotosta tehdään aina erillisellä päätöksellä tapauskohtaisesti ja harkinnanvaraisesti.
- Osuuskunnan perustamisen yhteydessä kunnan vesihuoltolaitos ei peri kiinteistöiltä liittymismaksua. Liittymismaksu peritään siinä vaiheessa, jos osuuskunnan verkosto siirtyy kunnan vesihuoltolaitoksen omistukseen.
- Kunnan vesihuoltolaitos ei ota vastaan kiinteistökohtaisia pumpaamoita.
- Verkoston tulee olla sellainen, että jätevedet johdetaan kunnan vesihuoltolaitoksen viemäriin.
- Osuuskunnan suunnitelmat tulee hyväksyttävä kunnassa.
- Kunnalla tulee olla mahdollisuus osallistua työnaikaiseen valvontaan.

III. Mahdolliset vesiyhtymien viemärointialueet

- Esim. osuuskunta toteuttaa, ei kunnan vesihuoltolaitos.
- Osuuskunta kerää kustannukset jäseniltä.
- Kunnan vesihuoltolaitos ei tule ottamaan verkostoa haltuunsa.

Vesisosuuskuntaan kuuluvan kiinteistön kiinteistönomistajan kanssa tehdään liittymissopimus, jos kunta hoitaa vesiosuuskunnan kulutuslaskutusta.

Vesiyhtymän toiminta-alue määritetään ja hyväksytään samoin periaattein kuin kunnan vesihuoltolaitoksen toiminta-alue. Vesiyhtymä tekee kunnalle esityksen toiminta-alueestaan. Toiminta-alue-esityksestä pyydetään lausunto alueelliselta ELY-

5.6.2020

keskukselta, kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta ja terveydensuojeluviranomaiselta. Myös toiminta-alueella sijaitsevien kiinteistöjen omistajille ja haltijoille on varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Kunta hyväksyy vesiyhtymän toiminta-alueen.

Keskitetyn verkoston ulkopuolelle jääneillä kiinteistöillä vesihuolto ratkaistaan kiinteistökohtaisilla menetelmillä. Järjestelmien rakentamisessa noudatetaan talousjätevesiasetusta ja sitä tarkentavia kunnan ympäristönsuojelumääräyksiä. Kunnan ympäristönsuojelu- ja rakennusvalvontaviranomainen antaa tietoa vesihuoltajärjestelmien rakentamisesta ja hoidosta.

Ranta- ja pohjavesialueilla viemäriverkostojen ulkopuolelle jäävien haja-asutusalueiden kiinteistöjen jätevesijärjestelmien parantamiseen annettu määräaika on päättynyt. Näillä alueilla kiinteistöjen jätevesien käsittelyjärjestelmän tulee vastata asetuksen vaatimuksia talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla. Muilla alueilla jätevesijärjestelmien parannus tehdään viimeistään silloin, kun kiinteistöllä tehdään rakennuslupaa vaativa korjaus- tai muutostyö.

Vesihuoltolaitos tiedottaa kuntalaisia keskitettyjen verkostojen laajennushankkeista riittävän aikaisessa vaiheessa, jotta kiinteistöjen omistajat voivat huomioida ne laatiessaan ja toteuttaessaan omia vesihuoltosuunnitelmiaan.

Mikäli loma-asunto halutaan muuttaa vakituisesti asutuksi, vaatii se rakennuslupaa kunnalta. Lomarakennuksen muuttaminen vakituisesti asutuksi ei saa aiheuttaa haittaa kaavoitukselle, kaavan toteutumiselle eikä alueiden käytön muulle järjestämiselle. Vesi- ja jätehuolto tulee voida järjestää tyydyttävästi ja siten ettei siitä ole haittaa ympäristölle eikä se saa aiheuttaa kunnalle kustannuksia vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen ulkopuolella.

4 VESIHUOLTOLAITOSTEN TOIMINTA-ALUEIDEN ULKOPUOLISET ALUEET

4.1 Haja-asutuksen vesihuollon nykytila

Keskitetyn vedenjakelun ulkopuolelle jää yhteensä vain noin 4 % kunnan väestöstä eli n. 350 asukasta.

Viemäriverkostojen toiminta-alueen ulkopuolelle jää 54 % kunnan väestöstä eli n. 5100 asukasta.

Eurajoella toimii Lutan jätevesiosuuskunta. Lapijoen koulun alueen vesiosuuskunnan viemäri-verkosto on siirretty kunnan vesihuoltolaitoksen haltuun vuonna 2011. Myös Hankkilanperän vesiosuuskunnan verkosto on siirretty kunnan haltuun.

Luvian alueella toimivat Hyviluodon-Papinluodon, Isomaan ja Kurkkarin-Paatnokan vesi-osuuskunnat. Kurkkarin-Paatnokan vesiosuuskunnan vesi toimitetaan Eurajoen vesijohtoverkostosta.

Osuuskuntien verkostoalueet on esitetty kartalla 101

4.2 Talousvesi

Verkostojen ulkopuolelle jäävien kiinteistöjen vedenhankinta on kiinteistökohtaisten kaivojen varassa. Vaihtoehtoina ovat tällöin rengaskaivo tai kallioporakaivo.

Kaivovesien laatu vaihtelee maa- ja kallioperäolosuhteista johtuen sekä paikallisesti että alueellisesti. Kaivovesissä saattaa esiintyä luonnollisia kallio- ja maaperästä

5.6.2020

johtuvia veden laatuhaittoja tai pohjavesi voi olla likaantunut. Vedenlaadusta riippuen kaivon yhteyteen voidaan joutua hankkimaan erilaisia vedenkäsittelylaitteita. Markkinoilla on saatavilla erilaisia ilmastimia ja suodattimia haitta-aineiden (esim. rauta, mangaani, fluoridi ja radon) poistoon juomavedestä. Kiinteistökohtaisessa vedenhankinnassa tulee kiinnittää erityistä huomiota kaivon sijaintiin, jotta voidaan välttää mahdollisesta huonosta jätevedenkäsittelystä johtuvat bakteeriongelmat sekä maa- ja metsätaloudesta aiheutuvat haitat.

Luvian alueella yleinen ongelma on pohjaveden alhainen pH. Rengaskaivoissa yleisesti esiintyvä ongelma on korkea rauta- tai mangaanipitoisuus. Myös kaivon valuva pintavesi voi saastuttaa vanhoja rengaskaivoja. Pintavesien päästessä huonokuntoiseen kaivoon, veteen joutuu pieneliöitä, eloperäistä ainesta, hienojakoista maa-ainesta ja typpiyhdisteitä kuten nitraattia ja nitriittiä. Kaivon lähellä voi olla myös pohjavettä likaavia toimintoja, kuten teiden suolaus, peltojen tai puutarhan lannoitus tai pysyviä riskitekijöitä kuten jätevesisäiliöt, öljysäiliöt ja karjasuojat. Monet vanhat kaivot olisivatkin kunnostuksen tarpeessa.

Kaivovesien laadusta ei ole tehty kartoitusta. Rannikkoalueiden kaivojen yleisiä haitta-aineita ovat rauta, mangaani ja kloridi.

4.3 Haja-asutusalueen jätevesien käsittelyä koskeva lainsäädäntö

Haja-asutusalueen jätevesiä koskevaa sääntelyä lievennettiin vuonna 2017 voimaan tulleella valtioneuvoston asetuksella (157/2017) talousvesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla sekä ympäristönsuojelulain (527/2014) muutoksella (19/2017). Ympäristönsuojelulain mukaan jätevedet tulisi johtaa ja käsitellä siten, ettei niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa.

Jätevesien käsittelyjärjestelmät tulee vastata ympäristölainsäädännön vaatimuksia ranta-alueilla sekä pohjavesialueilla, joilla kiinteistö on rakennettu ennen 1.1.2004. Näille kiinteistöille asetettu määräaika päättyi 31.10.2019. Muilla alueilla jätevesijärjestelmän tulee täyttää puhdistusvaatimus siinä vaiheessa, kun kiinteistölle rakennetaan vesikäymälä tai muu muutostyö, jonka yhteydessä järjestelmä uusitaan tai korjataan, sekä silloin, kun kiinteistöllä tehdään rakennuksen rakentamiseen verrattavissa oleva rakennuslupaa vaativa korjaus- tai muutostyö. Peruseriaatteena on kuitenkin, ettei kiinteistön jätevesistä saa aiheutua ympäristön pilaantumisen vaaraa.

Selvitys kiinteistön nykyisestä jäteveden käsittelystä pitää olla tehtynä niillä kiinteistöillä, jotka eivät ole liittyneet yleiseen viemäriin ja joilla on käytössä vesivessa. Selvitys säilytetään kiinteistöllä. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi vaatia sitä nähtäväksi. **Suunnitelma** jätevesien käsittelystä liitetään rakennuslupa- tai toimenpidelupahakemuksen liitteeksi.

Talousjätevesien käsittelyä koskevista vaatimuksista voidaan poiketa, jos toimenpiteet katsotaan kohtuuttomaksi. Arvioitaessa kohtuuttomuutta kiinteistön haltijan kannalta otetaan huomioon:

- kiinteistön sijainti viemäriverkoston piiriin ulotettavaksi tarkoitettulla alueella;
- kiinteistön haltijan ja muiden kiinteistöllä vakituisesti asuvien korkea ikä ja muut vastaavat elämäntilanteet;
- kiinteistön haltijan pitkäaikainen työttömyys tai sairaus taikka muu näihin rinnastuva sosiaalinen suorituseste.

5.6.2020

Kunnan toimivaltainen viranomainen voi myöntää poikkeuksen hakemuksesta. Poikkeus myönnetään hakijalle enintään viiden vuoden määräajaksi kerrallaan.

Myös jo aikaisemmassa jätevesiasetuksessa ollut ikävapautus jätevesijärjestelmän uudistamisesta on edelleen voimassa. Jotta ikävapautus on voimassa, tulee kiinteistön haltijan tai haltijoiden asua kiinteistöllä vakituisesti ja jokaisen kiinteistönomistajan tulee olla täyttänyt **68 vuotta** 9.3.2011 mennessä. Kiinteistöllä tulee olla lain voimaan tullessa olemassa oleva käyttökuntoinen jätevesijärjestelmä, eikä jätevesistä saa aiheutua ympäristön pilaantumisen vaaraa.

4.4 Lietteet

Eurajoen haja-asutusalueiden sako- ja umpikaivolietteiden vastaanotto on Rauman jätevedenpuhdistamolla.

Luvian haja-asutusalueiden sako- ja umpikaivolietteiden vastaanotto on Porin Luotsinmäen jätevedenpuhdistamolla.

4.5 Toimenpiteet vesihuoltolaitosten toiminta-alueen ulkopuolisilla alueilla

Kiinteistökohtaisten kaivojen vedenlaatua on suositeltavaa seurata säännöllisesti vähintään kolmen vuoden välein tehtävin tutkimuksin. Kaivon omistaja vastaa tutkimuksen kustannuksista. Huonokuntoiset kaivot tulee tiivistää ja kunnostaa. Kunnan terveydensuojeluviranomaisen on huolehdittava siitä, että vesijohtoverkoston ulkopuoliset kotitaloudet saavat riittävästi tietoa alueen talousveden laadusta, talousveteen liittyvistä terveysvaikutuksista sekä haittojen mahdollisuuksista laatuhaittojen poistamiseksi.

Viemäriverkoston liittyminen on suositeltavin jätevesiratkaisu, jos se vain on mahdollista. Jos kunnan vesihuoltolaitos ei suunnittele rakentavansa viemäriverkostoa alueelle, verkoston rakentamisesta voivat vastata kiinteistönomistajat perustettavan vesiyhtymän kautta (esim. osuuskunta).

Eurajoen kunnan kartoitetut mahdolliset haja-asutusalueen viemärointialueet on esitetty kartalla 101 ja liitteessä 1.

Kiinteistökohtaisten järjestelmien yhdistäminen laajemmaksi kokonaisuudeksi on perusteltua, mikäli järjestelmän rakentamisesta tai hoidosta aiheutuu kohtuuttomia kustannuksia. Järjestelmien yhdistämisistä vastaavat kiinteistöjen omistajat. Vesihuollon keskittäminen useamman kiinteistön yksiköihin on tapahduttava yleisen edun mukaisesti ja tasapuolisesti ja hankkeiden on oltava taloudellisesti perusteltuja. Pienissä yksiköissä käytettävät vesihuoltoratkaisut ovat periaatteiltaan samoja kuin yksittäisissä asuinrakennuksissakin käytetyt menetelmät.

5 VESIHUOLTOLAITOKSEN TOIMINTA-ALUE

5.1 Vesihuollon nykytila ja organisaatio

Kunnan vedenhankinnasta ja -jakelusta sekä jäteveden keräilystä vastaa kunnan vesihuoltolaitos. Vesihuoltolaitos toimii liikelaitoksena ja sen kirjanpito on eriytetty kunnan kirjanpidosta.

Vesihuoltolaitos koskevista ratkaisuista päättävät kunnanvaltuusto ja kunnan hallitus. Käytännön tehtävät on alistettu tekniselle lautakunnalle. Vesihuoltolaitoksen toiminnasta vastaa tekninen johtaja ja vesilaitoksen hoitajat. Henkilökunnan oman

5.6.2020

koulutuksen lisäksi vaaditaan talousveden kanssa työskenteleviltä vesityökortti, joka on uusittava viiden vuoden välein.

5.1.1 Veden hankinta

Kunnan vesihuoltolaitoksen pohjavedenottamot on esitetty seuraavassa taulukossa. Eurajoella sijaitsee neljä ottamo (Kuivalahti, Kämpä, Irjanne I ja Irjanne II) ja Luvialla kaksi (Hanninkylä ja Korvekylä).

Taulukko 5.1 Kunnan vesihuoltolaitoksen pohjavedenottamot ja niistä pumpatut vesimäärät vuonna 2019.

Vedenottamo	Lupa	Otto-lupa [m ³ /d]	Käyttö [m ³ /d] 2019	Käsittely
Kuivalahti	-	500	52	Lipeäalkalointi
Kämpä	L-S VEO 1993	500	364	Käsitellään Irjanne II:lla
Irjanne I	L-S VEO 1967	500	297	Lipeäalkalointi, UV-desinfiointi
Irjanne II	L-S VEO 1976	800	239	Kemikalointi, hiekkasuodatus, UV-desinfiointi
Hanninkylä	L-S VEO 1971	350	139	Ilmastus, kalkkikivialkalointi
Korvenkylä	L-S VEO 1979	300	161	Raudanpoisto, kalkkikivialkalointi

Eurajoen vedenhankinta

Uusi Irjanne I -vesilaitosrakennus on valmistunut ja vanha on purettu. Vedenottoalueella oli ennestään yksi vanha kuilukaivo, jonka lisäksi rakennettiin toinen kuilukaivo rinnakkaiskaivoksi. Uusi kaivo on otettu käyttöön. Veden käsittelyprosessiin sisältyy lipeäalkalointi ja UV-desinfiointi.

Mullilan pohjavesialueella on tehty kaivonpaikkaselvityksiä lisäveden hankkimiseksi. Mikäli Mullilan alueelta löytyy hyvälaatuista vettä, jonka käsittelemiseksi riittää alkalointi, voidaan vesi johtaa Mullilasta Irjanne I -vedenottamolle. Irjanne I -vedenottamolla on varauduttu mahdollisen lisäkaivon liittämiseen.

Irjanne II -vedenottamolle on vuonna 2008 toteutettu jatkuvatoiminen Dynasand-hiekkasuodatin raudan, mangaanin sekä nikkelin poistamiseksi. Aiempi RO-laite on poistettu käytöstä. Irjanne II vedenottamolle on uusittu kemikaalien varastointi- ja annostelujärjestelmiä vuonna 2011. Irjanne II käsittelyprosessia on mahdollista laajentaa lisäämällä prosessiin toinen jatkuvatoiminen hiekkasuodatin kapasiteetin kasvattamiseksi ja käyttövarmuuden lisäämiseksi, mutta tällä hetkellä lisäys ei ole suunnitelmassa.

Kämpän vedenottamolta otettava vesi pumpataan verkostoon Irjanne II -vedenottamon kautta. Kämpän vesi johdetaan ilman käsittelyä Irjanne II -vedenottamon alavesisäiliöön.

Kuivalahden ottamon vesi on humus- ja kaliumpitoista. Pitoisuudet ovat olleet lähellä sosiaali- ja terveysministeriön asettamia raja-arvoja. Ottamon kaivo on saneerattu vuosina 2013 ja 2017. Irjanne II:n ja Kuivalahden ottamoille on hankittu UV-laitteet vuoden 2013 aikana. Irjanne II:n, Kuivalahden ja Kämpän vedenottamoiden kaivojen ympäristöt ja piha-alueet on saneerattu.

5.6.2020

Ennen verkostoon johtamista veden pH säädetään automaattisella lipeän syötöllä. Syöttö on varustettu hälytysjärjestelmällä. Kaikilla lipeäalkalointia käyttävillä vedenottamoilla pyritään siirtymään pois lipeäalkaloinnista.

Luvian vedenhankinta

Hanninkylän pohjavedenottamo käsittää yhden kuilukaivon. Vedenkäsittelynä on ilmastus ja kalkkikivialkalointi. Vedenottamo on rakennettu 1970-luvun alussa. Uusittu käsittelylaitos on otettu käyttöön vuosituhannen vaihteessa. Kuilukaivossa on kaksi pumppua, joiden tuotto on 25 m³/h. Ottamo ja käsittelylaitos on mitoitettu tuotolle 350 m³/d. Vedenottamolla on olemassa kloorauslaitteisto.

Korvenkylän ottamo käsittää yhden kuilukaivon ja yhden siiviläputkikaivon. Vedenkäsittelynä on kevyt raudanpoistokäsittely ja kalkkikivialkalointi. Vedenottamolla on olemassa klooraus-laitteisto.

Vedenottamoiden fysikaalis-kemialliset ja mikrobiologiset veloitettutkimukset on tehty ulkopuolisessa laboratoriossa.

5.1.2 Jätevesien käsittely

Eurajoen kunnan jätevedet on johdettu Raumalle vuodesta 1995. Eurajoen vesihuoltolaitoksen ja Rauman Veden välisen sopimuksen mukaan kunta saa johtaa yhdyskunta- ja niihin verrattavat muut jätevedet Rauman kaupungin verkkoon. Rauman kaupunki käsittelee kunnan jätevedet Länsi-Suomen vesioikeuden kaupungille määräämien lupaehto- ja mukaisesti vastaten puhdistustuloksesta ja jätevesien mereen johtamisesta mahdollisine korvauksineen.

Teollisuuden jätevesistä on aina tehtävä erillinen sopimus Rauman kanssa. Sopimuksessa ei ole rajoitusta jäteveden määrälle. Sopimus on voimassa toistaiseksi irtisanomisajan ollessa molemminpuolisesti viisi vuotta. Eurajoen kunnasta ei tule asumajätevesistä poikkeavia jätevesiä. Luvian jätevedet on johdettu toukokuusta 2009 alkaen puhdistettavaksi Porin Luotsinmäen jätevedenpuhdistamolle.

Poriin johdettava vuorokautinen jätevesimäärä neljännesvuosikeskiarvona mitattuna saa olla enintään 800 m³/d ja vuorokausikohtaisesti mitattuna enintään 1 600 m³/d. Suurin hetkellinen jätevesivirtaama saa olla enintään 100 m³/h. Jäteveden BOD_{7ATU} -kuormitus saa olla korkeintaan 160 kg/d, kiintoainekuormitus 250 kg/d ja kokonaistyyppikuormitus 40 kg/d. Sopimus on tehty vuonna 2003 ja muutettu 2008. Muutos johtuu Porin Luotsinmäen jätevedenpuhdistamon yhtiöittämisestä. Muutettu sopimus astui voimaan vuoden 2010 alussa.

Uuden sopimuksen mukaan entinen Luvia kunta on sijoittanut tietyn pääomaosuuden perustettavaan yhtiöön. Luvian alueelta johdettavista jätevesistä maksetaan siten jätevesien käsittelymaksua todellisten käyttökustannusten mukaan.

5.1.3 Verkostot

Keskitetty vedenjakelu kattaa lähes koko Eurajoen alueen. Vedenjakeluverkosto käsittää yhteensä noin 570 km vesijohtoa, josta noin 340 km vesijohtoa Eurajoella ja noin 230 km vesijohtoa Luvialla. Verkostokartan vesijohtoverkoston yhteispituus on noin 555 km, mutta tarkkaa tietoa verkostopituuksista ei ole, sillä osasta verkostosta on vielä kartoittamatta. Eurajoen ja Luvian verkostot eivät ole yhteydessä

5.6.2020

toisiinsa. Vesijohtoverkoston materiaali on lähes kokonaisuudessaan muovia. Verkostoon kuuluu Eurajoen ylävesisäiliö, jonka tilavuus on 900 m³. Ylävesisäiliön ylin vedenpinnan korkeus on +65 m ja alin +62,5 m.

Kunnan verkosto on yhteydessä Rauman kaupungin verkostoon Eurajoelta ja Porin kaupungin verkostoon Luvialta. Poriin on kaksi yhdysvesijohtoa, joista toinen on rakennettu siirtoviemärin rakentamisen yhteydessä. Vanhemman yhdysjohdon kautta saadaan Porista toimitettua vettä Luvialle n. 4 l/s. Uudessa yhdysjohdossa Porista voidaan vettä johtaa sopimuksen mukaan enintään 400 m³/d ja 9 l/s. Porin Vesi saa johtaa vettä omiin tarpeisiinsa putkessa korkeintaan 40 m³/d. Yhdysvesijohdot ovat jatkuvasti vähäisellä käytöllä, jotta turvataan johtojen pysyminen toimintakunnossa. Luvian verkostopaineen laskiessa tarpeeksi alas vedensyöttö Porista alkaa automaattisesta.

Keskitetty viemäröinti kattaa pääosin Eurajoen kaavoitetut asuinalueet sekä Irjanteen, Ketunpesän, Kuivalahden, Kohnan, Lauhtun, Maaden ja Mullilan alueet. Viemäriverkoston kokonaispituus Eurajoella on 146 km ja Luvialla arviolta 58 km (sis. Luvian osuuden Porin siirtoviemäristä 17 km). Myöskään viemäriverkoston osalta ei ole saatavissa tarkkaa tietoa verkostopituuksista kartoittamattomien verkostosuukien vuoksi. Eurajoen verkosto on kokonaisuudessaan muovia lukuun ottamatta yksittäisiä betoniviemäriosuuksia. Luvian verkostosta noin puolet on muovia ja puolet betonia. Luvian verkostoa on saneerattu noin 1 km vuodessa. Luvian verkoston rakentaminen on aloitettu 1960-luvulla ennen jätevedenpuhdistamon rakentamista. Tällöin myös kiinteistöjen hulevesiputkia liitettiin jätevesiviemäriin, jotta viemäriä saatiin huuhdelluksi. Tämä järjestely on kielletty uusissa liittymissä.

Hulevesiviemäröintiä on jonkin verran Eurajoen uusimmilla asuntoalueilla ja Luvialla Palkertin kaava-alueella. Eurajoen hulevesiviemäriverkoston pituus on noin 7 km ja se on kokonaisuudessaan muovia. Luvian jätevesiverkostosta osa on aikoinaan toteutettu sekaviemäröintinä.

5.2 Vedenkäyttö- ja jätevesimäärät 2019 ja ennusteet vuodelle 2040

5.2.1 Vedenjakelu

Seuraavassa taulukossa on tiedot vedenkulutuksesta vuodelta 2019. Eurajoen ja entisen Luvian alueen verkostot eivät ole yhteydessä toisiinsa, joten vedenkulutusmääriä tarkastellaan verkostokokonaisuuksina.

Taulukko 5.2 Vesijohtoverkostoon liittyneet ja vedenkulutustiedot vuonna 2019.

		Eurajoki	Luvia	Yhteensä
Asukkaat*	[as]	6 017	3 385	9 402
Liittyneet kiinteistöt	[kpl]	2 938	1 953	4 618
Liittymäärä**	[as]	5 836	3 216	9 167
Liittymis-%	[%]	97	95	96
Ominaisvedenkulutus	[l/as/d]	163	162	161
Verkostoon pumpattu vesimäärä	[m ³ /d]	952	521	1473
- josta myyty vok:lle	[m ³ /d]			44

5.6.2020

- josta ostettu Raumalta	[m ³ /d]	0		0
- josta ostettu Eurasta	[m ³ /d]	6	-	6
- josta ostettu Porista	[m ³ /d]	-	221	221
Laskutettu vedenkulutus	[m ³ /d]	853	457	1309
Laskuttamaton vesi	[m ³ /d]	99	64	163
Laskuttamaton vesi	[%]	10	12	11

*) Vuoden 2015 tilasto

**) arvioitu liittymis-% mukaan

Vesijohtoverkoston on rakennettu muutamia paloposteja. Käytännössä riittävän sammutusveden saaminen niistä ei ole mahdollista. Eurajoella ylävesisäiliöstä on oma vesijohtoyhteys paloasemalle, josta palokunta voi ottaa sammutusveden. Lisäksi on rakennettu joitain palokaivoja eri puolille kuntaa. Luvialla palokuntaa varten on tehty oma kaivo, josta sammutusvesi pumpataan.

Lisäksi Eurajoella turvetuotantoalueella on oma sammutusvesipumppaamo sekä Luvian Saha Oy:llä on omat sammutusvesisäiliöt.

Ennusteet

Arvioitaessa keskitettyyn vesijohtoverkoston liittyneiden määrän kehitystä on otettu huomioon väestöennuste, verkostojen mahdollinen laajeneminen sekä asutuksen keskittyminen taajamiin, olemassa olevien vesijohtoverkostojen piiriin.

Eurajoen kunnan väkiluvun arvioidaan vähentyvän noin 320 henkilöllä vuoteen 2040 mennessä. Vesijohtoverkoston liittymisaste on tällä hetkellä n. 96 %. Uusien asukkaiden oletetaan liittyvän vesijohtoverkoston. Vesijohtoverkoston ei ole tiedossa kehittämis- tai laajentamistarpeita, joka sitä myötä toisi uusia liittyjiä vedenjakelun piiriin. Liittymisasteeseen ei ennusteta tulevan muutoksia seuraavien vuosien aikana. Liittyjämäärä tulee vaihtelevaan väestömuutoksen mukaisesti.

Vedenkulutusennusteen laskennassa on käytetty ominaisvedenkulutuksena arvoa 150 l/as/d. Vesihuollon kannalta merkittävää teollisuutta ei ole liittymässä vesilaitoksen verkostoon. Seuraavassa taulukossa on esitetty Eurajoen vesijohtoverkoston liittyjämäärän ja vedenkulutuksen ennuste.

Taulukko 5.3 Vesijohtoverkoston liittyjämäärän ja vedenkulutuksen ennuste vuoteen 2040.

Vuosi		2019	2025	2030	2040
Asukkaat	[as]	9 402	9 532	9 406	9 083
Liittyjämäärä	[as]	9 167	9 150	9 124	8 811
Liittymis-%	[%]	96	96	97	97
Vedenkulutus vuorokaudessa	[m ³ /d]	1 473	1 372	1 369	1 322
Ominaisvedenkulutus	[l/as/d]	161	150	150	150

Eurajoen vedenkulutusennusteen mukaan vedenkulutus tulee tulevaisuudessa laskemaan. Ennusteessa tarkastellulla ajanjaksolla vedenkulutus tulee olemaan huippunaan vuonna 2025, jolloin kulutukseksi arvioidaan 1 372 m³/d. Tämän perusteella veden riittävyyden kanssa ei tule olemaan ongelmia.

5.6.2020

5.2.2 Jätevedet

Seuraavassa taulukossa on esitetty viemäröintiin liittyneet ja jäteveden määrä vuonna 2019.

Taulukko 5.4 Viemäröintiin liittyneet ja jäteveden määrä vuonna 2019.

		Eurajoki	Luvia	Yhteensä
Asukkaat	[as]	6 017	3 385	9 402
Liittyneet kiinteistöt	[kpl]	1 334	574	1903
Liittymäärä*	[as]	3070	1 320	4 390
Liittymis-%	[%]	51	39	47
Käsitelty jätevesi	[m ³ /d]	739	524	1 264
Laskutettu jätevesi	[m ³ /d]	447	196	615
Laskuttamaton jätevesi	[m ³ /d]	292	328	507
Laskuttamaton jätevesi-%	[%]	40	63	49

*) Arvioitu liittymis-% mukaan.

Ennuste

Arvioitaessa keskitettyyn viemäriverkoston liittyneiden määrän kehitystä on otettu huomioon väestöennuste, verkostojen mahdollinen laajeneminen sekä asutuksen keskittyminen taajamiin, olemassa olevien viemäriverkostojen piiriin. Uusien asukkaiden ennustetaan liittyvän viemäröintiin. Tällöin viemäroinnin liittymisaste nousisi korkeimmillaan 47 %:sta 50 %:iin.

Jos verkostoa laajennetaan tulevaisuudessa toimenpideohjelman (Liite 1) mukaisesti ja huomioidaan näiden alueiden viemäroinnin myötä liittyvät asukkaat, nousee kunnan viemäriverkoston liittymisaste korkeimmillaan 54%:iin.

Eurajoen ja Luvian yhteenlaskettu jätevesimäärä liittyjää kohden oli vuonna 2019 n. 288 l/as/d. Tämä sisältää liittyjiltä laskuttamattomat jätevedet. Laskuttamattoman jäteveden osuus vuonna 2019 oli 49 %. Jätevesimäärää ennustettaessa on liittyjien jätevesimääränä käytetty 250 l/as/d.

Seuraavassa taulukossa on esitetty liittymämäärän ja jätevesimäärän ennusteet vuoteen 2040. Taulukossa on tarkasteltu ensimmäisenä tilannetta, jossa vain uudet kiinteistöt liittyvät viemäröintiin. Lisäksi ennusteet on laskettu tilanteessa, jossa toimenpideohjelman mukaiset hankkeet toteutuvat. Hankkeista on huomioitu kunnan vesihuoltolaitoksen tulevien viemärointialueiden hankkeet, mutta ei mahdollisia vesiyhtymien viemärointialueita.

5.6.2020

Taulukko 5.5 Viemäriverkoston liittyjä- ja jätevesimääräennuste vuoteen 2040.

		2019	2025	2030	2040
Väestöennuste					
Asukkaat	[as]	9 402	9 532	9 406	9 083
Liittyjä määrä	[as]	4 390	4 575	4 609	4 541
Liittymis-%	[%]	47	48	49	50
Jätevesivirtaama	[m ³ /d]	1 264	1 144	1 152	1 135
Viemäröintihankkeet:					
Liittyjä määrä	[as]	-	254	-	-
Jätevesi-virtaama	[m ³ /d]	-	64	-	-
Väestöennuste+viemäröintihankkeet					
Yhteensä:					
Liittyjä määrä	[as]	4 390	4 829	4 829	4 829
Liittymis-%	[%]	46	52	52	54
Jätevesivirtaama	[m ³ /d]	1 264	1 208	1 208	1 208

6 TOIMINTAVARMUUS

Vesilaitoskohtaisesti laskettu turvallisuusluokitus (I-IV) perustuu siihen, kuinka monta litraa riskitöntä ja laatuvaatimukset täyttävää vettä vesilaitoksella on poikkeustilanteessa käytettävissä vuorokaudessa yhtä henkilöä kohti. Riskitön vesi tarkoittaa vesimäärää, joka on käytettävissä vesilaitoksen päävesilähteen käytön esyessä. Luokkaan I päästään, jos riskitöntä vettä on käytettävissä 120 l/as/vrk.

Poikkeusolojen vedenhankintaa on tarkasteltu erikseen Eurajoen ja Luvian verkostoalueiden osalta, koska verkostot eivät ole yhteydessä toisiinsa.

Päästäkseen luokkaan I on Eurajoen vesihuoltolaitoksen poikkeustilanteessa pysyttävä toimittamaan vettä Eurajoen verkostoalueella n. 700 m³/vrk ja Luvian verkostoalueella n. 385 m³/vrk.

Taulukko 9. Vesilaitoksen turvallisuusluokitukset ja kutakin turvallisuusluokkaa vastaavat vesimäärät vuonna 2019.

Turvallisuusluokka	Poikkeustilanteessa käyttöön jäävä vesimäärä [l/as/d]	Vaatimustaso [m ³ /d]	
		Eurajoki	Luvia
I	> 120	>700	>385
II	50-120	290-700	160-385
III	20-50	115-290	65-165
IV	< 20	<115	<65

Eurajoen on poikkeustilanteessa mahdollista saada tarvitsemansa vesimäärä seuraavalla tavalla:

Jos Irjanteen ottamoilta ei saada vettä, on Eurajoen verkostoalueella mahdollista saada vettä Kämpän ja Kuivalahden ottamoilta. Kämpän ja Kuivalahden ottamot sijaitsevat eri pohjavesialueilla kuin Irjanteen ottamot. Kämpän ottolupa on 500

5.6.2020

m³/d ja pohjavesialueen antoisuus 650 m³/d. Kuivalahden ottolupa on 500 m³/d ja pohjavesialueen antoisuus 580 m³/d.

Kämpän pohjavesialueen saastuessa saadaan tarvittava vesimäärä Irjanteen ja Kuivalahden ottamoilta. Irjanteen ottamoiden ottoluvat ovat yhteensä 1 300 m³/d ja pohjavesialueen antoisuus 1 300 m³/d.

Jos Kuivalahden ottamolta ei saada vettä, saadaan tarvittava vesi Irjanteen ja Kämpän ottamoilta.

Eurajoen verkostoalueen kaikkien päävedenottamoiden ollessa pois käytöstä vettä johdetaan yhdysputkea pitkin Raumalta. Rauman yhdysputki on halkaisijaltaan 160 mm, ja se johtaa vettä tarvittaessa noin 950 m³/d, mikä täyttää turvallisuusluokkaa I vastaavan vesimäärän Eurajoella.

Luvian alueella pääottamo on Hanninkylän pohjavedenottamo. Hanninkylän ollessa pois käytöstä saadaan Korvenkylän ottamosta 300 m³/d vettä ja Porista 400 m³/d. Jos molemmat ottamot ovat pois käytöstä, saadaan Porista 400 m³/d.

Kiinteistökohtaisen vedenhankinnan toimintavarmuus ja riskit muodostuvat kaivon vedenlaadusta ja riittävydestä. Lähes poikkeuksetta kiinteistöiltä puuttuu varavesilähde poikkeustilanteen varalle.

Kiinteistökohtaisen jätevedenkäsittelyjärjestelmän toimintavarmuus riippuu käsittelyjärjestelmän soveltuvuudesta, mitoituksesta ja huollosta.

7 TOIMINTA-ALUEIDEN MÄÄRITTÄMINEN

Vesihuoltolain 7 § mukaan kunnan alueella vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden tulee kattaa alueet, joilla kiinteistöjen liittäminen vesihuoltolaitoksen vesijohtoon tai viemäriin on tarpeen toteutuneen tai suunnitellun yhdyskuntakehityksen vuoksi. Toiminta-alueeseen sisältyy määritellyt alueet vedenjakelulle ja viemäröinnille, jotka voivat olla eri kokoisia.

Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella oleva kiinteistö on liitettävä laitoksen vesijohtoon ja viemäriin. Vesihuoltolaitoksen tulee määrätä liittämiskohta kaikille toiminta-alueella sijaitseville kiinteistöille. Liittymiskohdasta eteenpäin kiinteistö vastaa vesihuoltolaitteistaan ja niiden yhteensopivuudesta verkostoon.

Ennen toiminta-alueen päivityksen hyväksymistä kunnassa on toiminta-alueesta pyydettävä lausunto alueelliselta ELY-keskukselta, kunnan terveydensuojeluviranomaiselta ja ympäristönsuojeluviranomaiselta. Lisäksi alueen kiinteistöillä on oltava tilaisuus tulla kuulluksi.

Toiminta-alueen päivittämisen yhteydessä tehdään tavoitteellinen aikataulu viemäri- ja vesijohtoverkoston kattaman alueen laajentamisesta. Tätä aikataulua voidaan tarvittaessa muuttaa esimerkiksi kaavoitusaikataulun muuttuessa tai muun perustellun syyn vuoksi. Aikataulun perusteella kuntalaisten on pystyttävä arvioimaan, milloin heillä on mahdollisuus (ja velvollisuus) liittää kiinteistö verkostoon.

Vesihuoltolain valvovana viranomaisena alueellinen ELY-keskus voi velvoittaa kuntaa ryhtymään toimenpiteisiin tarvittavan vesihuollon järjestämiseksi vesihuoltolain 6 §:n mukaisilla alueilla eli esimerkiksi laajentamaan vesihuoltolaitoksen toiminta-alueita. Valvovalla viranomaisella on vesihuoltolain 31 §:n mukainen vireillepano-

5.6.2020

oikeus. ELY-keskus seuraa toiminta-aluepäätöksissä erityisesti sitä, että Yhdyskuntarakenteen seurannan tietojärjestelmän (YKR) mukaisilla taajama-alueilla vesihuolto on järjestetty asianmukaisesti.

Kunnan vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen luonnos on esitetty kehittämissuunnitelman kartalla 101. Toiminta-alueesta tehdään erillinen päätös. Toiminta-aluetta tarkistetaan tarpeen mukaan.

8 TOIMENPIDEOHJELMA

Suunnitellut vesihuollon kehittämishankkeet on esitetty taulukkomuodossa liitteenä (Liite 1) sekä yleiskartassa 101. Jokaisesta hankkeesta on esitetty kehittämistoimenpide, kustannusarvio, tavoitteellinen toteutusajankohta ja vastuutaho. Esitetty taulukko on tavoitteellinen. Sen perusteella voidaan ajoittaa kehittämishankkeita ja varautua rahoitusjärjestelyihin. Kehittämistoimenpiteet on laadittu toteutettavan vuoteen 2023 mennessä. Mahdollisten viemäröintialueiden kustannukset on eritelty tarkemmin liitteessä 2.

Vedenhankinnassa ja -jakelussa keskeisimmät kehittämistoimenpiteet koskevat vesijohtoverkon ylläpitoa, vedenoton kapasiteetin ja käyttövarmuuden lisäämistä ja veden käsittelyn tehostamista. Vesijohtoverkostoa laajennetaan asemakaavoituksen mukaisesti.

Viemäröinnissä ja jätevedenkäsittelyssä keskeisimmät toimenpiteet ovat olemassa olevan verkoston kunnossapito saneeraamalla. Kunnan jätevedet johdetaan jatkosakin Eurajoelta Raumalle ja Luvialta Poriin käsiteltäviksi. Viemäriverkostoa laajennetaan asemakaavoituksen mukaisesti.

Uusien alueiden kaavoitus ja vesihuollon kehittäminen tehdään jatkossa tiiviissä yhteistyössä. Uudet vesihuoltoverkostot on jaettu kolmeen luokkaan. Luokitus sekä toteutus- ja liittymismaksuperiaatteet on esitetty kappaleessa 3.4 ja hankkeet liitteessä 1 sekä kartalla 101.

9 TOIMENPITEIDEN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Vesihuoltolaitos

Kehittämissuunnitelmaan kootut toimenpiteet vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella keskittyvät vesihuollon toimintavarmuuden varmistamiseen ja parantamiseen sekä vesihuoltoverkoston vuosittaiseen kunnostamiseen ja laajentamiseen.

Vesihuollon varautumissuunnitelman sekä erityistilannesuunnitelmatilanteen teko lisäävät toimintavarmuutta erityistilanteissa. Erityistilanteiden asioita on hyvä kerrata ja tarkastaa suunnitelman ja yhteystietojen ajan tasalla olo, jotta todellisen tilanteen sattuessa tarvittavat ohjeet löytyvät ja niiden paikkansapitävyyteen voi luottaa.

Viemäriverkostoa laajennetaan asemakaava-alueiden toteutuessa. Haja-asutusalueille viemäriverkostoa laajennetaan liittymishalukkuuden ja teknistaloudellisin perustein.

Haja-asutusalueet

Toimintavarmuuden kannalta keskitetty vesihuolto on pääsääntöisesti kiinteistökohtaisia jätevesijärjestelmiä parempi, sillä jätevesikuormitus on tällöin tasaisem-

5.6.2020

paa ja prosessin hallittavuus helpompaa. Myös terveydensuojelullisista syistä keskitetty vesihuolto on parempi, sillä jätevedet voivat aiheuttaa riskin kiinteistökohtaiselle vedenhankinnalle. Eurajoen kunnassa omien talousvesikaivojen varassa olevia kiinteistöjä on vähän, joten jätevedet eivät pääsääntöisesti muodosta riskiä kiinteistökohtaiselle vedensaannille.

Vesiosuuskunnat edesauttavat toiminnallaan alueen kehitystä mm. palveluiden hankinnan ja kustannusten tehokkuuden osalta. Vedenhankinnan osalta ei Eurajoen kunnassa ole tarpeen perustaa uusia vesiosuuskuntia. Sen sijaan taajama-alueesta kaukana olevilla asutuskeskittymillä yhteinen jätevesien käsittely tai jätevesiosuuskunnan perustaminen voi olla kiinteistökohtaisia jätevesijärjestelmiä kannattavampaa toteuttaa niin toimintavarmuuden kuin kustannustehokkuuden puolesta.

10 TIEDOTTAMINEN JA TOTEUTUKSEN SEURANTA

10.1 Lausunnot ja tiedottaminen kehittämissuunnitelmasta

Kehittämissuunnitelman päivitys on laadittu virkamiestasoisena. Eurajoen kunnan tekninen lautakunta asettaa vesihuollon kehittämissuunnitelman nähtäville mielipiteiden esittämistä varten. Luonnoksen ja saatujen palautteiden pohjalta laaditaan virallinen suunnitelmaehdotus. Suunnitelmaehdotus asetetaan maankäyttö- ja rakennuslain 65 § mukaisesti julkisesti nähtäville ja suunnitelmaehdotuksesta pyydetään viralliset lausunnot

Vesihuollon kehittämissuunnitelman hyväksyminen kuuluu kunnanvaltuuston toimivaltaan.

10.2 Suunnitelman tarkentaminen ja muuttaminen

Suunnitelman tarkentamisesta ja muuttamisesta vastaa kunnan vesihuollosta vastaava viranhaltija (=tekninen johtaja).

Vesihuollon kehittämissuunnitelmaa toteutettaessa laaditaan jokaisesta hankkeesta yksityiskohtaiset suunnitelmat, joiden yhteydessä tarkistetaan esitettyjen hankkeiden (esim. vesijohtojen, siirtoviemäreiden ja laitosten) mitoitukset.

Suurten vesihuoltohankkeiden osalta käynnistetään neuvottelut eri osapuolten välillä riittävän aikaisin, jotta hankkeiden eteneminen sujuisi aikataulujen mukaisesti.

10.3 Suunnitelman ylläpito, valvonta ja tiedottaminen

Suunnitelman valvonnasta vastaa kunnan vesihuollosta vastaava virkamies sekä vesihuoltolaitos.

Vesihuollon kehittämissuunnitelma ja vesihuollolle asetetut tavoitteet tarkistetaan vähintään kerran valtuustokaudessa. Tarkoituksena on, että kehittämissuunnitelma vastaa kunnan vesihuollon tilaa ja kehittämistarpeita riittävällä tarkkuudella.

Kehittämissuunnitelman toteutumisesta ja muuttamisesta tiedotetaan kunnan virallisilla ilmoitustauluilla, internet-sivuilla sekä vesihuoltolaitoksen ilmoituksissa.

Asianosaiset voivat jättää muistutuksia kunnan virallisiin päätöksiin tai ilmoituksiin kunnallislain mukaisesti.

5.6.2020

11 Tiivistelmä

Kehittämissuunnitelman päivittämisen tarkoituksena oli yhtenäistää ja linjata koko kunnan kattavat periaatteet vesihuollon kehittämiseksi. Suunnitelmassa esitetyt kehittämistoimenpiteet ulottuvat vuoteen 2023 ja ennusteet on laadittu vuoteen 2040 saakka.

Vesihuollon kehittäminen ja ohjaaminen jaettiin pitkän aikavälin (5-30 vuotta) tavoitteisiin ja keskeisiin strategioihin sekä lähitulevaisuuden (5 vuotta) painopisteisiin. Pitkän aikavälin tavoitteena kunnalla on taata vesihuoltolaitoksen toimintaedellytykset ja pitää vesi- ja viemäriverkoston korjausvelka hallinnassa. Vesihuoltoverkoston tulisi kattaa asumisen, vapaa-ajan ja elinkeinotoiminnan kannalta tarpeelliset alueet. Lisäksi tavoitteena on, että talousvettä on saatavilla riittävästi ja että laatu täyttää Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön laatuvaatimukset. Talousveden jakelu toimii keskeytyksittä ja mahdollisissa poikkeustilanteissa laatuvaatimukset täyttävää talousvettä on saatavissa vähintään 120 l/asukas vuorokaudessa. Jätevesien viemäroinnin osalta tavoitteena on, että viemäroinnin ja jätevesien käsittely täyttää laatuvaatimukset eikä siitä aiheudu riskiä ihmisille, ympäristölle tai omaisuudelle. Lisäksi tavoitteena on, että toiminnassa otetaan huomioon vesistöjen suojeleminen Valtioneuvoston päätöksen vesiensuojelun suuntaviivojen mukaisesti, ja että asiakkaat ovat tyytyväisiä vesihuoltolaitoksien palvelutasoon. Palvelutuotannon tulee olla tehokasta ja laadusta ja työnjako tilaajan ja tuottajan välillä on selkeää.

Vesihuollon kehittämisen lyhyen aikavälin painopisteitä ovat kuntaliitoksen myötä uuden kunnan vesihuollon järjestelyt, asemakaava-alueiden vesihuollon kehittäminen ja verkostojen saneeraus sekä vedenhankinnan varmistaminen. Ensisijaisena painopisteenä on yhdistyneen vesihuoltolaitoksen järjestelyt sekä taloudellisesti kestävä toiminnan varmistaminen. Tavoitteena on yhtenäistää vesihuoltolaitoksen toimintatavat ja ohjeistukset ja päivittää tarpeelliset dokumentit sekä työkalut. Nykyisillä ja rakennettavilla asemakaava-alueilla pyritään huolehtimaan alueiden vesihuollon järjestämisestä. Lähitulevaisuuden painopisteenä on myös vesi- ja viemäriverkostojen saneeraus ja hulevesien hallinta sekä vedenhankinnan varmistaminen poikkeustilanteissa.

Viemäriverkostoja laajennetaan tuleville asemakaava-alueille ja taajaan asutuille haja-asutusalueille. Verkostojen laajentamista haja-asutusalueille osuuskuntien voimin tuetaan jatkossakin.

Vesihuollon kehittämissuunnitelman päivityksen lisäksi myös Eurajoen kunnan vesihuollon toiminta-alueet päivitettiin.

FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy

Vaasassa 5.6.2020

Kai Saralehto
projektipäällikkö, ins. AMK

Annika Kangasvieri
suunnittelija, DI